

Domborzati kép-légifotó

SOMOGYARACS

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés
 2. Somogyaracs bemutatása
 3. Örökségünk
 - 3.1. Építészeti értékek
 - 3.2. Táj és természeti értékek
 - 3.3. Településképi jellemzők
 4. Eltérő karakterű településrészek
 - 4.1. Falusias/történeti településrész
 - 4.2. Vegyes központi településrész
 - 4.3. Közösségi területek karaktere
 - 4.4. Külterületi településrész
 5. Ajánlások
 - 5.1. Településszerkezet
 - 5.2. Épületek elhelyezése
 - 5.3. Épületek magassága
 - 5.4. Tető kialakítása
 - 5.5. Homlokzatképzés, anyaghasználat, színek
 - 5.6. Zöldfelületek
 - 5.7. Kerítések kialakítása
 - 5.8. Közterületek kialakítása
 - 5.9. Sajátos építményszíntípusok
 - 5.10. Reklámcélú-, információs- és hirdető berendezések
 6. Jó példák- Épületek, építészeti részletek
 7. Jó példák – Sajátos építményszíntípusok
 8. Hirdetések, reklámtáblák
- Impresszum

FŐÉPÍTÉSZI KÖSZÖNTŐ

*Mottó: „Azért vagyunk a világban, hogy valahol
otthon legyünk benne”*

Tamási Áron

A kézbevert arculati kézikönyv fő feladata a vizuális kultúra iránti érzékenységünk fejlesztése, a szemléletformálás. Épített és természeti környezetünk alakulása, alakítása nemcsak magánügyünk, tevékenységünkkel a környezetünkre is hatással vagyunk.

Településeink épített és természeti környezetének kialakulását földrajzi, történelmi, gazdasági, világnézeti és szociális okok befolyásolják. Minden település, építmény mutatja az ott élők gazdasági, szellemi és mentális állapotát is. Környezetünk minőségi formálásával, segíteni tudjuk a településen élők életminőségét. Fontos, hogy az elmúlt több, mint fél évszázadban kialakult szemléletünket, mely szerint az egyik legfontosabb életcél az „önmegvalósítás” kissé átértelmezzük. Ezen személetünk térbeli lenyomataivá váltak településeink is, e szerint fejlődtek, változtak. A II. világháború előtti emberek könnyebben beillesztették magukat a társadalomba, és e szerint alakították környezetüket is, ezért tudtak létrejönni egységes településképek. Mára ez megváltozott. Az arculati kézikönyv készítésének fő célja, hogy segítsük a településszerkezetbe,

*„Ami lent van, az megfelel annak, ami fent van, és ami fent van, az
megfelel annak, ami lent van,
hogy az egyetlen varázslatának műveletét végrehajtsd.”*

Ókori smaragdtábla felirata magyarul

településképbe való illeszkedés iránti elkötelezettségünket, legyünk bár tulajdonosok, önkormányzatok, építészek vagy mérnökök.

Az arculati kézikönyvben megtalálhatóak a településképet befolyásoló olyan elemek, melyek szerepének általában nem tulajdonítunk túl nagy jelentőséget. (Víz- és adótoronyok, felszín feletti

hálózatok és oszlopaik, utcaszelvények, árkok, kapubehajtók kialakításai, utcabútorok, információs- és hirdetőtáblák, kerítések, fasorok, környezetrendezések, növényesítések, részletképzések...)

A település arculatával való foglalkozás természetesen nem kampánymunka. Sok év kitartó és következetes erőfeszítése szükséges ahhoz, hogy látható eredményt is fel tudjunk mutatni. „A településfejlesztés, az egy türelmes műfaj.” Ehhez a hasznos munkához kívánok a településen hosszú távon élni akaró, és tudó lakókat, gazdasági szereplőket, lehetőséget, elhivatott és jó szakembereket. Kívánom, hogy a közös munka által, sikerüljön a településen a hagyományokra épülő, 21. századi színvonalú, minőségi életteret biztosítani.

Bánkuti Melitta főépítész

BEVEZETÉS

„Az építészet szokás megfagyott zeneként emlegetni. És valóban nagyon sok hasonlóságot találhatunk egy zenemű és az építészet között. Az építészet sokszínűségét adja a változatos utcák, terek, épületek sokasága, mint egy zenekarban a sokféle hangszer: vonósok, fúvósok, ütős hangszerek. Ugyanakkor, ha ezek egymásra tekintet nélkül zenélnék, lehet külön-külön még szép dallam is, amit játszanak, az összkép hamis. Ugyanígy a házak is lehetnek eltérőek egymástól, más rendeltetésűek, de ha nincsenek tekintettel egymásra, zavaros, élehetetlen környezetet alakítanak ki. A kézikönyv segítség kíván lenni: a település bemutatásával, az értékek megismertetésével és az útmutató résszel tárja fel az épített környezet szépségeit. Bevezeti az olvasót az építészeti értékek tárházába, hogy olyan házat tudjon építeni, ami valódi büszkeséggel töltheti el, és a település képéhez illeszkedik, azt ízléssel viszi tovább. Az ajánlások nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása. Az unalomig másolt, giccses, sokszor import klónok helyett a település karakteréhez illeszkedő választási lehetőségek bemutatása, a nem diktált, hanem valódi szabadság megismertetése. A kézikönyv nem egy merev, lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni, ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbbíródik. Ezért, ha újabb szép ház születik, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a könyvbe, hogy ezáltal büszke lehessen rá építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt. Egy ház elválaszthatatlan kapcsolatban van környezetével, szomszédaival, településével. Valódi gyümölcse pedig csak annak a kapcsolatnak van, ahol a felek egymást megismerik, szeretik és békében élnek egymással. Igaz ez az emberi kapcsolatokról a zenén át egészen épített környezetünkig.

A településképi védelmről szóló 2016 évi LXXIV. Törvény értelmében Községünk településképi arculati kézikönyvet készít, melynek célja, hogy meghatározza településünk jellemzőit, értékeit, eltérő karakterű településrészeit, majd eszerint építészeti ajánlásokat fogalmazunk meg szöveges és képi formában az egységes településképhez való illeszkedés céljából. Az arculati kézikönyv kidolgozása előfeltétele a településképi rendeletnek, mely megalkotása szintén e törvényből adódó új feladata az Önkormányzatunknak.

Ismerjük meg együtt hát településünket, találjuk meg, fedezzük fel természeti és építészeti értékeinket. Az általunk megfogalmazott ajánlásokkal határozzuk meg az építészeti örökségünk védendő elemeit, az épített környezetünk formálódásának irányát, mutassunk jó példákat, amelyek követésre érdemesek lehetnek mind a településünkön élők, mind a leendő építtetőink számára. Munkánk csak a településen élők bevonásával lehet teljes, ezért kérem, hogy segítse Ön is munkánkat! Közös sikerünk csak akkor lehet teljes, ha társadalmi párbeszéd és konszenzus alakul ki a jövőnket illetően.

Legyen Munkatársunk, javaslataik befogadására mindig készen állunk.”

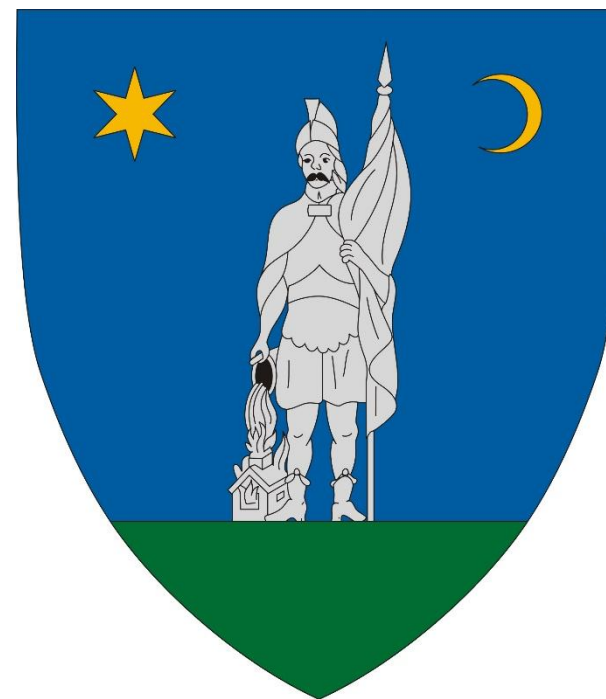
Szent Egyed templom / Szűz Mária világ királynéja

SOMOGYARACS CÍMERE

„Kék háromszögben zöld talajon álló, jobbról hatágú aranycsillagtól, balról arany félholdtól kísért ezüstsínű római katona (Szt. Flórián), jobbában tartott nyeles faedényből a lábainál álló égő házra vizet önt, baljával testéhez szorított zászlót karol.

1877-ben a településen nagy tűzvész pusztított. Ennek emlékére a falu védőszentjéül Szent Flóriánt választotta a község lakossága.”

/orras: <http://www.nemzetjelkepek.hu/onkormanyzat-somogyaracs.shtml>

SOMOGYARACS BEMUTATÁSA

I.katonai felmérési térkép (1763-1787), forrás: maps.bungaricana.hu

Lakosság száma: 216 fő

Belterülete: 52 ha

Külterülete: 719 ha

Az önkormányzat címe: 7584 Somogyaracs, Fő u. 1.

Polgármester: Suszter Margit

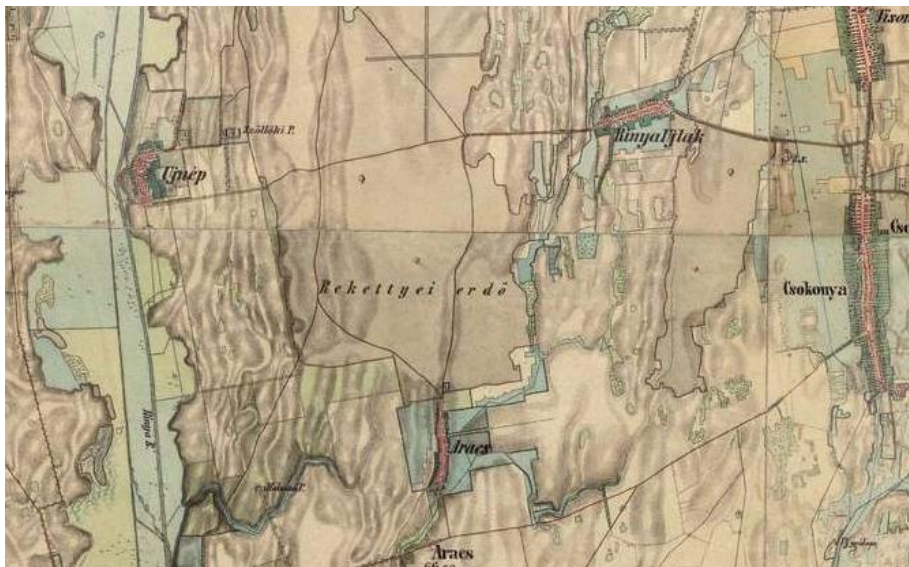
Somogyaracs dél-somogyi kistelepülés, Barcstól 15 kilométerre északnyugatra található. Megközelíthető Nagyatád és Barcs felől a 68-as úton, csokonyavisontai leágazással. Közúton könnyen, rövid idő alatt elérhető. Vasútja nincs. Az autóbuszjáratok megritkultak, az önkormányzat mikrobusszal kényszerült a közlekedés javítására.

Éghajlatára a csapadékos, hűvös nyár, az enyhe tél jellemző. A sokévi csapadékatlag 770 mm. A hőmérséklet átlaga 10.2 Celsius-fok.

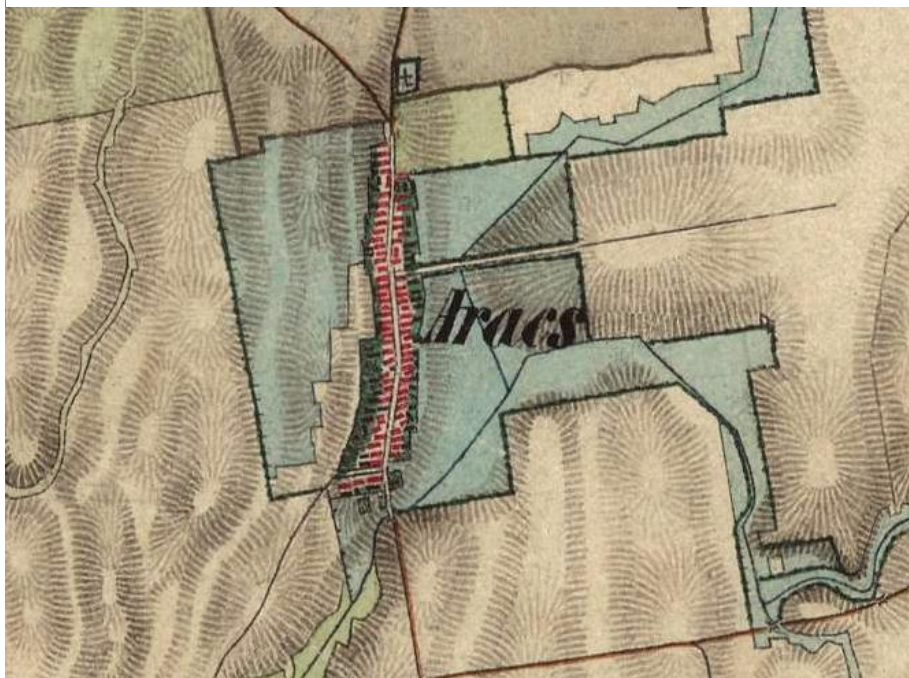
Legfőbb vonzereje a szép természeti környezet. A 60-as évek elején meleg vizet találtak itt, de hamarosan lezárták a kutat anélkül, hogy megvizsgálták volna a víz gyógyhatását. A helybeliek feltételezése szerint hasonló hatású víz lehet Somogyaracson is, mint a szomszédos Csokonyavisontán, illetve Babócsán.

1269-ből való az első okleveles adat a helységről: Arach, 1397-ben Aracha alakban fordult elő. 1554-ben három házat számláltak. A falu legutolsó birtokosa a gróf Somssich család volt.

Az 1870. évi népszámlálás 424 főt említ. 1877-ben a falu fele leégett. A XIX. század közepén horvát faluként tartották számon. A levéltárban található legrégebb pecsétje 1789-ből való.

II. katonai felmérési térkép (1806-1869), forrás: maps.bungaricana.hu

A község népessége 1941-ben 447 fő volt, Szorgalom néven 1956 koratavaszán jött létre a téesz Aracson, amelybe csaknem az egész község – 100 család 186 taggal – belépett. 1956 decemberében a szövetkezet feloszlott. Aracson az októberi forradalmi események szervezkedésben éreztették hatásukat, bizottságot választottak, és 12 pontos követelést dolgoztak ki. Három évvel később Béke néven alakult újra tsz, majd négy község – Babócsa, Somogyaracs, Rinyaujnép és Bolhó – téesze Új világ, később Határőr szövetkezet néven egyesült.

A településnek összevont alsó tagozatos iskolája volt, amely a körzetesítés során megszűnt, miként az önálló somogyaracsi tanács is.

A vasút megszűnte és az autóbuszjáratok ritkulása miatt megkezdődött az elvándorlás, mert az emberek nem tudták megközelíteni a munkahelyeiket. Ezzel párhuzamosan megerősödött a cigányság betelepülése. Jelenleg a falu lakosságának több mint negyven százaléka cigány.

A falu állandó lakosai 89 házban élnek, ebből önkormányzati tulajdonú nincs. A vezetékes ivóvízzel ellátott lakások aránya 50 százalék. A helyi vízmű tulajdonosa az önkormányzat, üzemeltetője a siófoki DRV. A kommunális szilárd hulladék gyűjtése és kezelése nincs megoldva, gázvezetékekkel és szennyvízcsatornával sem rendelkeznek. A burkolt utak aránya 80 százalékos. A távhívó rendszerbe a községet bekötötték, a lakások 10 százalékában van telefon.

III. katonai felmérési térkép (1869-1887), forrás: maps.hungaricana.hu

A község egyutcás település, jelenleg nem rendelkezik sem óvodával, sem iskolával. a babócsai körzeti iskola és óvoda fogadja az itteni iskolásokat és óvodásokat. Művelődési ház, könyvtár, katolikus templom van a faluban.

A középületek állapota megfelelő. A kiköltözés nem jellemző, a betelepülés 1-3 százalékos, szinte kizárólag cigány családok az érkezők. Orvos és védőnő Babócsáról, jár a községbe. A falu rendszeres rendezvénye a májusban megatartott búcsú és az öregek napja decemberben.

Előregedő település, jórészt nyugdíjasok és munkanélküliek lakják. A 29 százalékos munkanélküliség 27 személyt érint: 20 férfit és 7 nőt. Munkalehetőség a településen nincs. Mindössze hat személynek van munkája, akik Babócsán, illetve Barcsan dolgoznak. A falu lakosainak legtöbbje képzetlen, néhányan rendelkeznek szakmunkás képzettséggel. Egy egyéni vállalkozó van a településen. A képviselő-testület 1997-ben iparűzési adót vetett ki. Partnertelepülési kapcsolatuk nincs.

Kitörési lehetőség a falusi turizmus lehetne, ehhez azonban hiányoznak a megfelelő feltételek. A helybeliek szerint tőkebefektetési lehetőség az idősek klubja épületének hasznosítása lehetne.

Somogyaracs jelenleg:

Régen volt általános iskolája most Babócsára járnak a diákok.

Nagyon szép a bekötő út elején a település fogadóképe a kereszt képével jelenik meg.

Ki kell emelni megmaradtak a régi homlokzatok melyeket jó későbbiekben is karakterében és épületdiszeiben megtartani.

Gerenya tó vana közelben, mely régen a kacsaszató tó volt, de ma már kiszáradt. innét út vezetett rinyaújnőpre, ma már a Sefag használja. Erdészeti gépek nagy forgalma, az utakat erősíteni lenne szükséges.

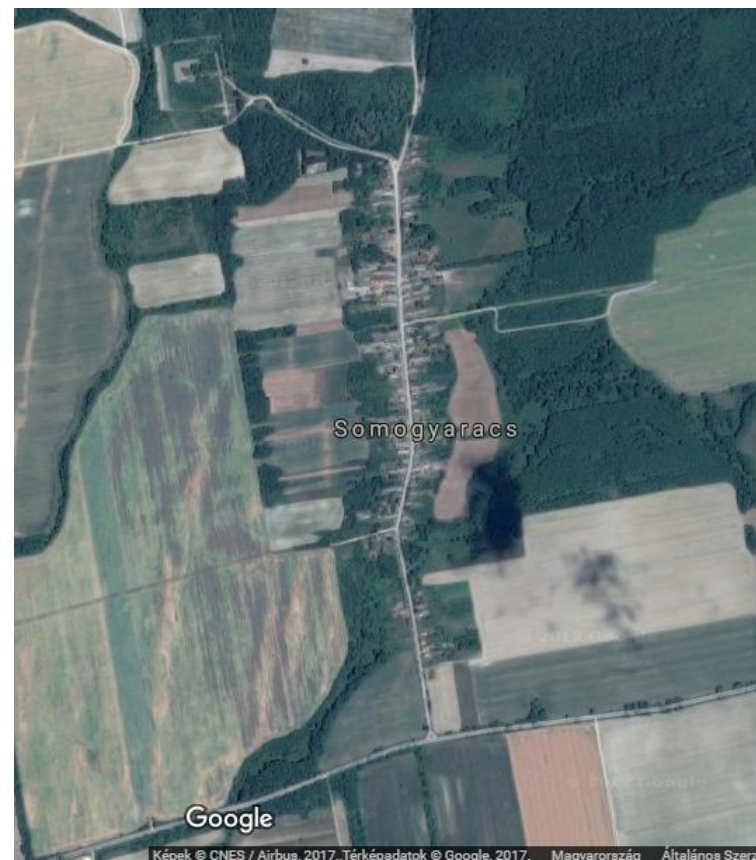
A temetőben a régi sírhelyeket egyéni felajánlásból tették rendbe

A közösségi épületekre az Önkormányzat folyamatosan pályázik, jó a hozzáállással.

Sok régi ház van, egyértelmű javaslat az egységes program szerinti, vagy pályázati forrásból minta település lehetne a hátrányos helyzetű térségnél, egységes szociális felzárkózató program.

A Településképi Arculati Kézikönyv készítésével kapcsolatos lakossági fórumon elhangzottokról jegyzőkönyv készült, azokat értékeltük, megfontoltuk, kiegészítettük és beépítettük a kézikönyv egyes részeibe.

.

Domborzati kép forrása: www.google.hu/maps

ÖRÖKSÉGÜNK

3

A Kaposvári Járási Hivatal Hatósági Főosztály, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztályának adatszolgáltatása:

Somogyaracs 2017.09.13-án hatályos, védett ingatlanok listája, a hiteles hatósági nyilvántartás szerint.

megye	település neve	helyrajzi szám	védetség jogi jellege	azonosító	védett örökségi érték neve
Somogy	Somogyaracs	012/3	régészeti lelőhely	91463	Barcs-Komlósdi-Rinya partja
Somogy	Somogyaracs	013	régészeti lelőhely	91463	Barcs-Komlósdi-Rinya partja
Somogy	Somogyaracs	014/1	régészeti lelőhely	91463	Barcs-Komlósdi-Rinya partja
Somogy	Somogyaracs	157	régészeti lelőhely	91463	Barcs-Komlósdi-Rinya partja

3.1. Építészeti értékek:

Feszület (bal oldali kép)

Somogyaracshoz leágazó út kereszteződésénél

Feszület (jobb oldali kép)

Fő utcai lakóépület előkertében.

Lakóépület- Fő utca 26.

Jó állapotban megmaradt lakóépület. Eredeti díszekkel, tetőfedéssel, ablakokkal.

Lakóépület- Fő utca 33.

Jó állapotban megmaradt lakóépület. Eredeti díszekkel, tetőfedéssel, ablakokkal.

Lakóépület- Fő utca 54.

Jó állapotban megmaradt lakóépület. Eredeti díszekkel, tetőfedéssel, ablakkal.

Lakóépület- Fő utca 28.

Jó állapotban megmaradt lakóépület. Eredeti díszekkel, tetőfedéssel, ablakkal.

Melléképületek sincsenek elhanyagolva

Lakóépület- Fő utca 34.

Jó állapotban megmaradt lakóépület. Eredeti díszekkel, tetőfedéssel, ablakkal.

Fazott értékes kéményttestek, szép díszes bádgozás figyelhető meg az épületen.

Lakóépület- Fő utca 28.

Jó állapotban megmaradt lakóépület. Eredeti díszekkel, tetőfedéssel, ablakkal.

Melléképületek sincsenek elhanyagolva

Lakóépület- Fő utca 61.

Jó állapotban megmaradt lakóépület. Eredeti díszekkel, tetőfedéssel, ablakokkal.

Fazott értékes kéménytestek, szép díszes bádогоzás figyelhető meg az épületen.

Templom és környezete

A templom közadakozásból épült.

Templom előtti térnél javasolt a közterület rendezésével közösségi tér kialakítása.

Lakóépület- Fő utca 69.

Jó állapotban megmaradt polgáriasabb jellegű lakóépület. Eredeti díszekkel, tetőfedéssel, ablakokkal.

Fazott értékes kéményttestek, szép díszes bádgozás figyelhető meg az épületen.

Meglévő kerítés értékes mives kialakítással rendelkezik.

Lakóépület- Fő utca 60.

Jó állapotban megmaradt polgáriasabb jellegű lakóépület. Eredeti díszekkel, tetőfedéssel, ablakokkal.

Javasolt az eredeti ablakosztás visszaállítása.

ÖRÖKSÉGÜNK

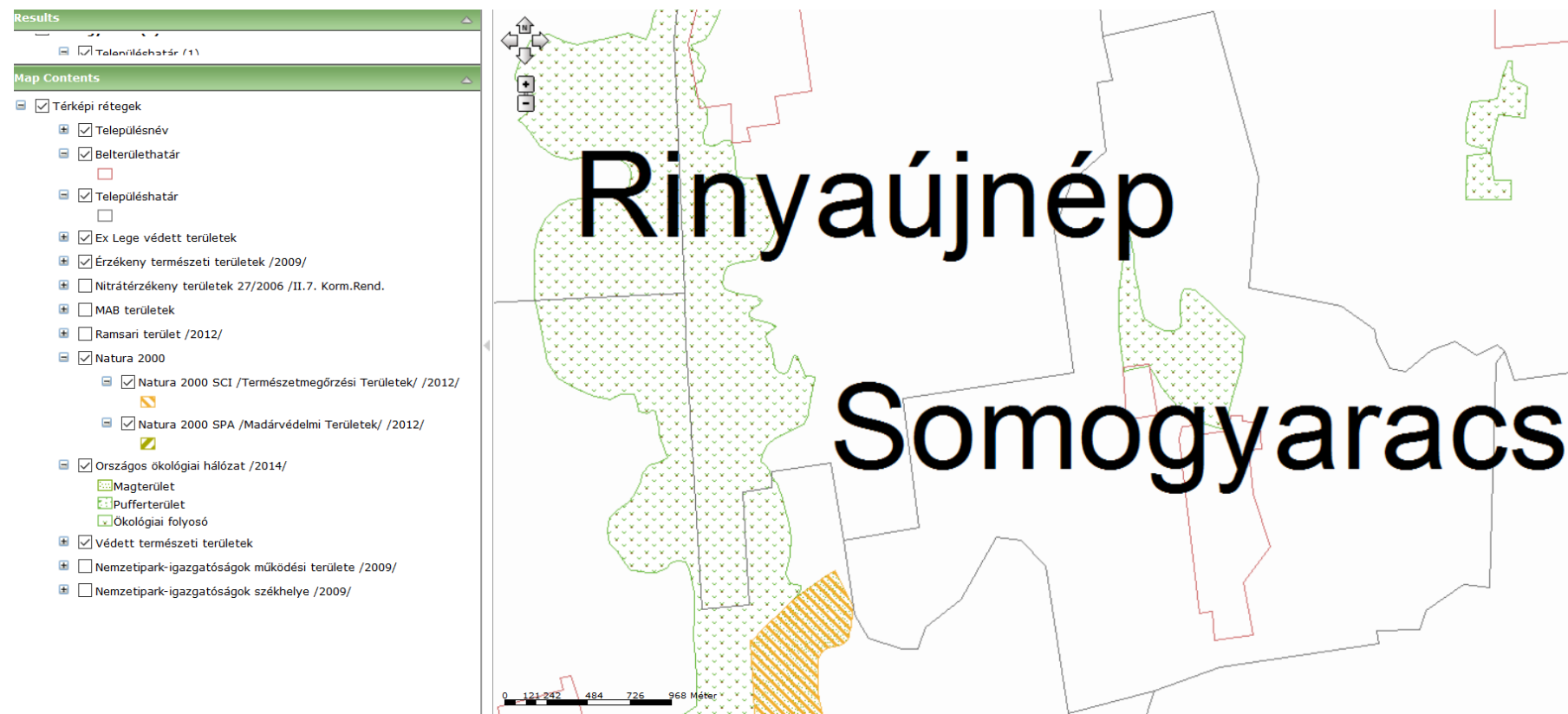
3.2. Táji és természeti értékek:

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságának adatszolgáltatása alapján

„A település közigazgatási területén az alábbi táj- és természetvédelmi szempontbú kijelölés alatt álló területek találhatóak:

- 1. Országos védelem alatt álló terület: A település közigazgatási területén országos jelentőségű védett természeti terület nem található.
- 2. Természati treületek: A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 15§ (1) bekezdésében szereplő feltételeknek eleget tevő összes területet természeti területként kell kezelni. Ezeket a területeken kiemelt figyelmet kell fordítani a tájkép, a természetes életközösségek (növénytársulások) és élőhelyek megóvására.
- 3. Természetközeli területek: Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20) Korm. rendelet (továbbiakban OTÉK) 30/A § (2) bekezdése értelmében a természetközeli területeken épületet elhelyezni nem lehet.
- 4. Érzékeny természeti területek (ÉTT): A 2/2002 (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet alapján a település közigazgatási területén ÉTT található.
- 5. Natura 2000 területek: A település közigazgatási területén Európai Közösség Natura 2000 hálózatba tartozó, a 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet és a 14/2010. (V.11.) KvVM rendelettel közzétett területek nem találhatóak.
- 6. Nemzeti Ökológiai hálózat: A település közigazgatási területén az ökológiai hálózat övezetei közül az ökológiai folyosó övezete található meg.
- 7. Egyedi tájérték: A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága irányításában a településre még nem készült el az egyedi tájértékek felmérése. Amennyiben igazgatóságunktól függetlenül elkészül a településre az egyedi tájértékek felmérése, azokat kérem az erculati kézikönyvben és a települési rendeletben szerepeltetni. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6§ 3-5. bekez szabályozzák az egyedi tájértékekre vonatkozó feladatokat.
- 8. Egyéb védettségi kategóriák: Kérjük az OTrT és a Megyei Területrendezési Terv fent említett övezetekre vonatkozó előírásait a kézikönyv és a településképi rendelet készítése során figyelembe venni.”

ÖRÖKSÉGÜNK

3.3. Településképi jellemzők:

Lakóépületek homlokzati díszítései, részletképzései.

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

4. Településképi szempontból eltérő karakterű területek:

A kézikönyvben- a településképi követelmények megalapozására-meg kell határozni a település meghatározó településképi jellezőit, a településképi szempontból egymástól jól elkülönülő településrészeket arcuati jellemzőikkel és értékeikkel. Az eltérő karakterű területek lehatárolásának célja az, hogy a településképi, arcuati jellemzők szempontjából hasonló viselkedésmódokat javasoljon a kézikönyv.

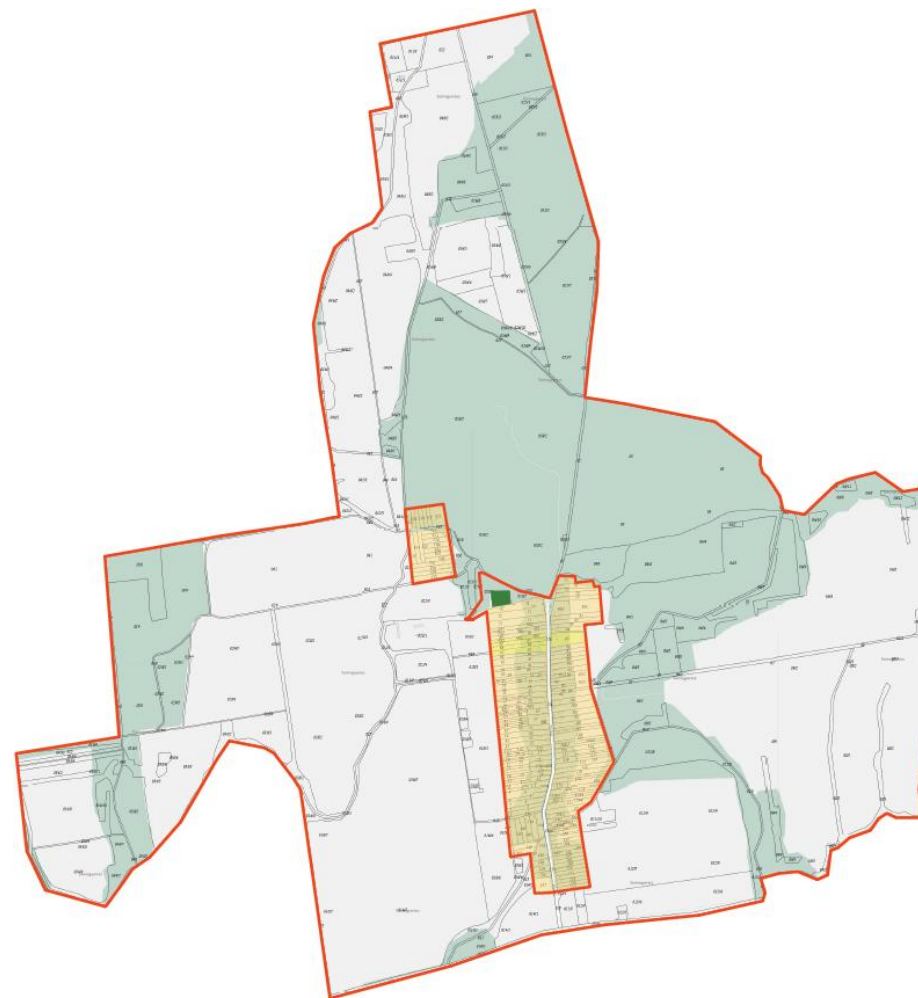
A területek lehatárolása egyrészt a település történeti fejlődésének, morfológiájának vizsgálatából, másrészt a helyszíni vizsgálatok eredményéből született.

Somogyaracson az alábbi eltérő karaktereket állapítottuk meg:

- 4.1. Falusias/történeti településrész
- 4.2. Vegyes központi településrész
- 4.3. Közösségi területek karaktere
- 4.4. Külterületi településrész

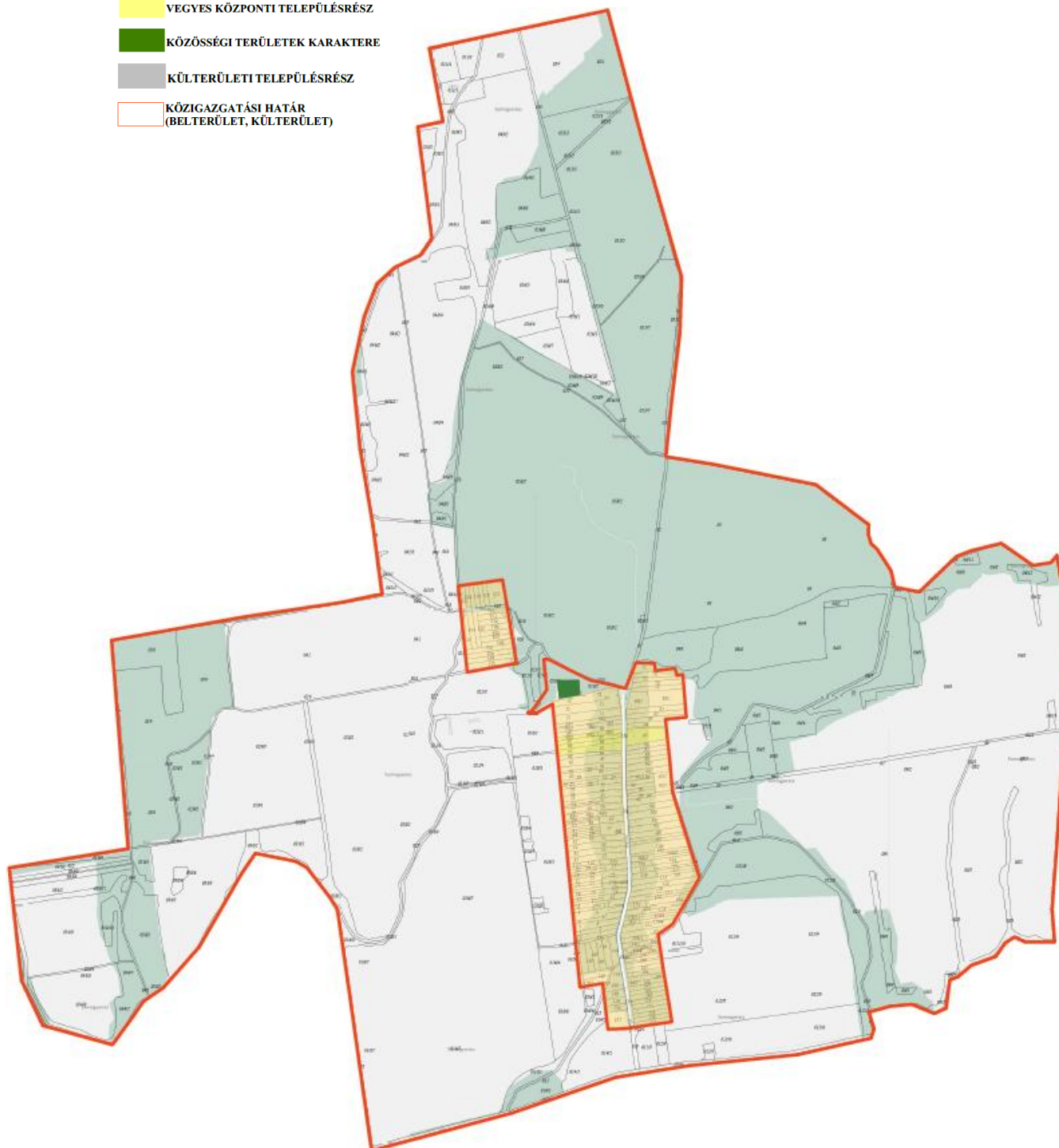
JELMAGYARÁZAT

- FALUSIAS/TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRÉSZ
- VEGYES KÖZPONTI TELEPÜLÉSRÉSZ
- KÖZÖSSÉGI TERÜLETEK KARAKTERE
- KÜLTERÜLETI TELEPÜLÉSRÉSZ
- KÖZIGAZGATÁSI HATÁR
(BELTERÜLET, KÜLTERÜLET)

JELMAGYARÁZAT

- FALUSIAS/TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRÉSZ
- VEGYES KÖZPONTI TELEPÜLÉSRÉSZ
- KÖZÖSSÉGI TERÜLETEK KARAKTERE
- KÜLTERÜLETI TELEPÜLÉSRÉSZ
- KÖZIGAZGATÁSI HATÁR
(BELTERÜLET, KÜLTERÜLET)

4.1. Falusias/történeti településrész

A településen a falusias nyeregtetős kis épületeket láthatunk, merőleges fióktetőikkel.

Csak földszintes lakóépületek találhatók itt

Az épületek utcafrontra épültek előkerttel, többnyire utcafronta merőleges egytraktusos kialakítással, ritka az utcafronttal párhuzamos egy vagy többtraktusos ház.

Általában nyeregtetős magastetővel építettek ezek az épületek, zömmel cserépfedés a településen.

A kerítések áttörtek, jellemző a vegyes anyaghasználat.

Az épületek folytatásában gazdasági épületek találhatók, melyek helyenként téglarchitektúrával jelennek meg.

Az épületek finoman díszítettek. A legtöbb épületen megtalálhatóak az eredeti homlokzatszívek.

4.2. Vegyes központi településrész

Vegyes funkciójú épületek találhatók ezen a településrészen!

Jellemző a magastető az épületeken!

Gazdasági udvar lakóépületek közé ékelődött! Ezzel átellenben pedig a vízmű területe előtt és után falusias lakóépületek találhatók.

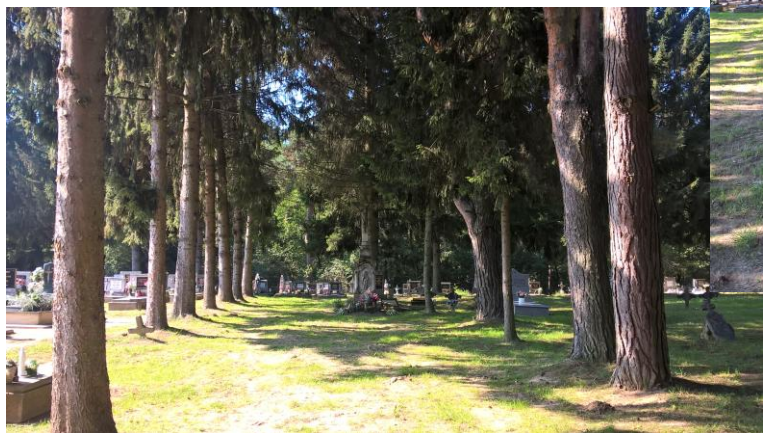
Épületek között megtalálható a nyerstégla és vakolt architektúra is.

4.3. Közösségi területek karaktere

Közösségi funkciójú épületek és hozzájuk kapcsolódó terek vagy különálló teresedésk karaktere.

Jelentős zöldfelület jellemzi ezeket a területeket valamint a természetes és hagyományőrző anyaghasználat.

4.4. Külterületi településrész

A lakott településrészt körülvevő erdőségek, szántók, művelt földterületek vannak.

AJÁNLÁSOK

A településkép minőségi megformálása: építészeti útmutató

Somogyaracs Településképi Arculati Kézikönyvének egyik legfontosabb feladata, hogy olyan módon formálja a település arculatát és a településen építkezni vágyók szemléletét, hogy nem egységes elvek mentén rögzíti az építési szabályokat, hanem jó példák, jó gyakorlatok segítségével igyekszik a település lakóit a helyes, illetve a település, a tájegység környezetalakítási hagyományaihoz illeszkedő viselkedésmód felé terelni. A Településképi Arculati Kézikönyv ajánlásait nem kell és nem is lehet kötelező érvényű előírásként értelmezni. Célja az, hogy segítsen a település lakosainak illetve az építkezni szándékozóknak, valamint, hogy a település jelenlegi képe szerint iránymutatást adjon a településképi rendelet számára.

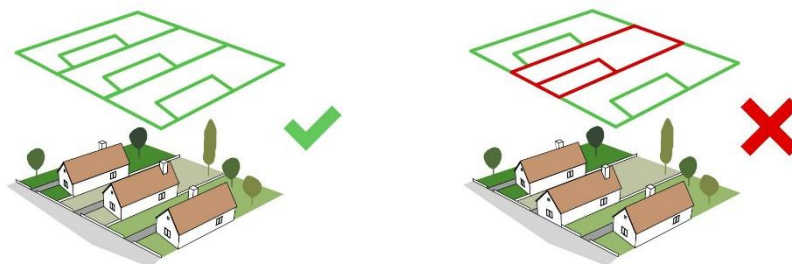
5.1. Településszerkezet

A történelem során kialakult településszerkezet védelme javasolt a település egész belterületén (lakóterületén). Elsősorban védendő minden szempontból az Örökségünk fejezetben felsorolt építészeti,- történeti,- táji értékek és környezetük.

Településképi szempontból a kialakult utca és telekszerkezet megváltoztatása nem indokolt. Új településszerkezeti elem megjelenése nem várható.

5.2. Épületek elhelyezkedése

A helyi építési szabályzat beépítési módra és építési helyre vonatkozó előírásokon túl nincs szükség településképi követelmények megállapítására, azonban javasolt- a beépítési mód függvényében- az építési helyet a kialakult, az adott utcára jellemző, tehát a szomszédos telkek beépítését figyelembe véve megválasztani. Nem javasoljuk a szűk utcákban az előkert nélküli telepítést, ugyanis az előkert a közterületet vizuálisan szélesíti, ami az utcaképet kedvezően befolyásolja.

5.3. Épületek magassága

Az elhelyezendő épületek magasságát a szabályozási terv határozza meg.

Falusias karakternél javasolt továbbra is földszintes épülettömegek megtartása, hogy a hagyományos falusias arculata a településnek a jövő számára is továbböröklődjön.

Vegyes központi település az egységes utcakép megőrzése érdekében törekedni kell a meglévő épület magasságokhoz való illeszkedésre. Nem javasolt kiugróan magas épületek építése.

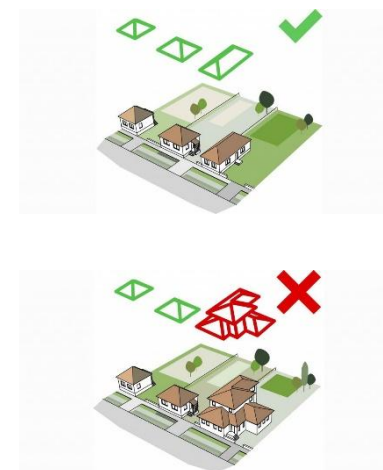
A **Közösségi területek karakterében** az épületek magasságát az alkalmazott technológia és az épület funkciója határozza meg, erre vonatkozóan ajánlást nem kívánunk megfogalmazni.

5.4. Tető kialakítása

A tető kialakítása egyszerű legyen, az épületek az utcával merőleges és az utcával párhuzamos gerincű magastetővel egyaránt épülhetnek. Előnyben kell részesíteni a magastető létesítését, de nem zárkozunk el a lapostető alkalmazásától sem.

Előnyösebb a vegyes tetőtípus alkalmazása, mint a tisztán lapostetős zárás. Nagyon fontos elv, az arányos, az utca léptékéhez illeszkedő tetőforma és tetőhajlásszög megválasztása.

5.5. Homlokzatképzés, anyaghasználat, színek

Az épületek vakolt felületűek legyenek, természetes anyagú burkolat megengedett. A kőburkolat tájidegen, kerülendő. A helyi hagyományokat tükröző vagy azzal azonos értékes homlokzati vakolatmotívumok megjelenését támogatjuk a lakóházak utcai homlokzatán. A meglévő épületek homlokzatmotívumait a későbbi építési tevékenységek során figyelembe kell venni, elsősorban a homlokzat felújítások alkalmával.

A homlokzatok színezésénél kerülni kell az élénk, rikító, sötét színek (piros, lila, kék, zöld) használatát, helyette a környezethez igazodó színek (fehér, halvány, pasztell és természet közeli színek) alkalmazására kell törekedni. Fénylő, csillogó, rikító felületek alkalmazása nem megengedett.

Az épületek anyaghasználatában az időjárással szembeni ellenállóságot javasoljuk figyelembe venni. Új épület építése, vagy meglévő épület átépítése, bővítése esetén az anyaghasználatnál törekedni kell az utcára jellemző anyagok, elsősorban a természetes anyagok használatára.

Ugyanakkor az új, a mindenkori építészeti divatnak megfelelő anyaghasználat is lehetséges, ha az illeszkedik a meglévő környezethez. A tetőfedésnél a hullámpala, palafedés és a nagy táblás fedések, bitumenes hullámlemez nem javasolt. A tetőfedőanyag elsősorban natúr cserépfedés.

A tetőfedés színe tekintetében az élénk, rikító színek kerülendők, a harmonikus megjelenés érdekében a natúr agyag, és az ehhez hasonló vörös árnyalatok, a szürke és a sötétbarna színek alkalmazását javasoljuk előtérbe helyezni.

A fenti ajánlások a **Közösségi területek karakterre** nem vonatkoznak. Ott a lakófunkciótól eltérő használat miatt a technológiához, funkcióhoz szükséges építményeket helyezik el, amelyek egyedi megjelenésűek, ajánlásokat nem kívánunk rájuk megfogalmazni. A színekre vonatkozó ajánlás azonban itt is érvényes.

A **Falusias karakterben** javasoljuk a meglévő épületek főhomlokzatán a keskeny kétablakos szerkesztés megtartását, valamint azok visszaállítását.

Többszárú értékes falusias jelleggel bíró épületek esetében az ablakcserénél javasoljuk a hagyományos ablakosztások és ablakarányok megtartását!

5.6. Zöldfelületek

A településkép egyik legfontosabb alkotóeleme az épített elemeken kívül a zöldfelület mennyisége és minősége. Az ápoltság, esztétikusan kialakított zöldfelület önmagában is vonzó, de az értékes épített elemek védelméhez azok környezetének megfelelő kialakítása is hozzátartozik.

Egységes utcafásítás és zöldfelületi rendszer kialakítására kell törekedni.

A település arculatának javítása érdekében az őshonos és kultúrfafajokból álló fasorok telepítését javasoljuk. Az egybelátható utcaszakaszokon törekedni kell az egységes utcakép kialakítására azonos növényfajok ültetésével. Olyan fákat javasolunk ültetni a közterületekre, melyeket nem kell csonkolni a közmű vezetékek védelme érdekében.

Az utcafrontra telepített növényzet a közlekedést ne zavarja vagy akadályozza, gondozott, rendezett képet alkossanak a növények.

A temető felé vezető út Y kereszteződésnél szobor talapzat – posztamens található és ennek a környezeti rendezése, zöldfelületi rendezéssel, közösségi terület kialakításával nagyon pozitívan hatna a településképre.

Templom előtti térnél javasolt a közterület rendezésével közösségi tér kialakítása.

Kerítés közterület felé eső részének elbontásával.

5.7. Kerítések kialakítása

A kerítések jellemzően áttörtek legyenek. Az utcafronton végig tömör vagy dróthálós kerítés építése kerülendő, legalább a kapuk áttörtek legyenek vagy a drótháló növényzettel takart legyen.

A részben tömör kerítések fém kapukkal való kombinálása követendő. A kerítések anyaghasználatánál a természetes anyagok és a díszített fém használatára kell törekedni. Az új kerítések magassága ne haladja meg a meglévőket. A feltűnő, rikító színekkel (piros, kék, sárga, stb) való festésük nem javasolt. Egyéb tekintetben, mint a kerítés mintázata a község nem kívánja leszabályozni.

5.8. Közterületek kialakítása

A közterületek kialakítása és azok minősége jelentősen befolyásolja az egész falu arculatát. Javasolt az útburkolat folyamatos karbantartása és felújítása.

A közterületre, út menti zöldsávba ültetett növények lehetőleg egy fajtaból legyenek az egységes utcakép érdekében. Folytatandó a jelenlegi tujasorok, növényzások kiépítése.

A közterületeken elhelyezett építmények, utcabútorok, hirdető felületek természetes anyagokból készüljenek. A középületek, szobrok, emlékművek környezetében utcabútorok elhelyezése (padok, világítótestek) valamint virágosítás ajánlott.

Az egységes településkép érdekében a kapubejárók kiépítését azonos műszaki paraméterekkel javasoljuk megoldani. A kapubejárók legalább egy személygépkocsi parkolására és a telekre való beközeledésre egyaránt alkalmas szélességre növelése ajánlott abban az esetben, amennyiben a csapadékvíz elvezetését nem akadályozza. Ezzel csökkenhet a közúton parkoló autók száma.

Mivel ez egy zsák település, sok a gyerek, kiemelt figyelmet javaslunk fordítani a fő utcának akadálymentes lakóutca jellegű kialakítására, és szép zöldfelületekkel az egészséges környezet, egységes kapubejárók részben fedett árkok, vandál biztos köztéri bútorok, melyhez a közutnak konstruktív hozzáállása szükségeltetik. A településképét és a település életét meghatározóan ez nem csak út, hanem a közösség élettere, így hatással van a település közösségi életre.

5.9. Sajátos építmények

Ahol a villamos energia ellátás és hírközlési hálózat föld feletti vezetésű, új villamos energia elosztási, közvilágítási vezetékeket és az elektronikus hírközlési hálózatokat a meglévő oszlopsorra, vagy közös tartóoszlopra kell fektetni. Közös oszlopsorra való telepítés bármilyen akadályoztatása esetén az építendő hálózatot földalatti elhelyezéssel lehet csak kivitelezni.

Vezeték nélküli elektronikus hírközlés építményei számára alkalmas terület a belterületi határtól legalább 500 m-es távolság. Az új antennák elsősorban multifunkcionális kialakítással telepíthetők (pl.: vadles, kilátó, víztorony), de ha nincs meglévő alkalmas építmény, akkor önálló szerkezetre is.

Az utcai homlokzaton lévő antenna kerülendő.

Közmű területét javasolt (ha a szolgáltatást nem zavarja) a kerítések körül tujasorral, növényekkel közterület felől takarni.

5.10. Reklámcélú, információs- és hirdető berendezések

Óriásplakáttal nem találkoztunk a településen, de új óriásplakát kihelyezése - beruházás támogatásának tényét tartalmazó kötelező hirdetőtábla kivételével - tilos. Reklámcélú berendezés anyaga fából legyen, természetes színben, a meglévő utcabútorok és hirdetőtáblák formájához illeszkedve.

Magáncélú hirdető berendezés, cégtábla –az útbaigazító táblák kivételével - ne nyúljon a közterület fölé.

JÓ PÉLDÁK – ÉPÜLETEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK

Fő utca 69.

Szépen karbantartott épület

Eredeti díszek, ablakosztások

Épülettel harmonizáló tetőszín és anyag használata.

Rendezett udvar.

A főhomlokzaton nincs antenna.

Szép áttört kerítés.

Fő utca 84.

Szépen karbantartott épület

Eredeti díszek, ablakosztások, bádogozások.

Épülettel harmonizáló tetőszín és anyag használata.

Rendezett udvar.

A főhomlokzaton nincs antenna.

Szép áttört kerítés.

Fő utca 61.

Szépen karbantartott épület

Eredeti díszek, ablakosztások

Épülettel harmonizáló tetőszín és anyag használata.

Rendezett udvar.

A főhomlokzaton nincs antenna.

Szép áttört kerítés.

Építészeti részletek

Értékes homlokzatszíntések, párkányzatok megtartása, karbantartása.

Homlokzatszíntések, zsalugáterek megtartása, felújítása, karbantartása javasolt.

Bádgozások eredeti kialakításban történő cseréje

Falazott kémények javítása, felújítása.

A homlokzatok eredeti kétablakos vízvetős osztópárkányos kialakítása megtartandó, rejtett redőnytokkal, vagy zsalugáteres megoldással

JÓ PÉLDÁK –SAJÁTOS ÉPÍTMÉNY FAJTÁK

Ravatalozó épülete visszafogott, szép környezetben, rendezett temetői környezetben. A bejáratától fasor vezet a sírokhoz, mely zöldterületet szépen gondoznak. Az öreg sírokat megőrzik, és rendben tartják a temető meghatározott részében.

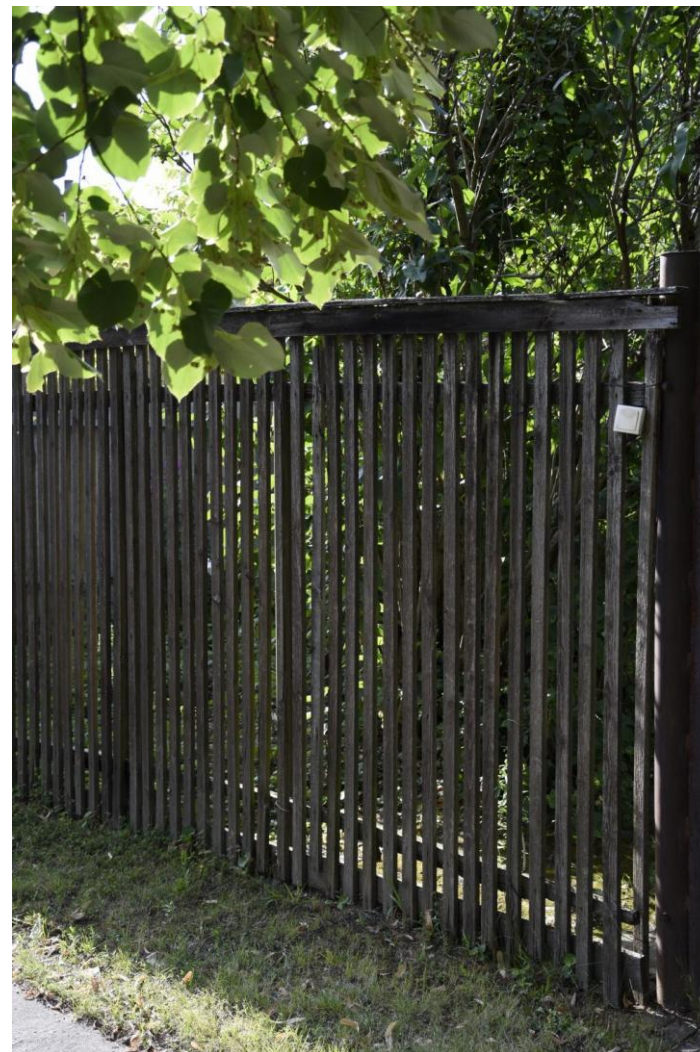

Eltérő kialakítású áttört **kerítések** a településen.

Ajánlott kerítések falusias környezetbe

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

Óriásplakáttal nem is találkoztunk a településen, de új óriásplakát kihelyezése - beruházás támogatásának tényét tartalmazó kötelező hirdetőtábla kivételével - tilos.

Reklámcélú berendezés anyaga fából legyen, természetes színben.

A településhez, az utcaképhez a különböző reklámhordozók, reklámok, cégek, utcabútorok és egyéb műszaki berendezések ugyanúgy hozzátartoznak, mint a házak, közterületek, kertek.

Mai modern világunkban nélkülözhetetlen a különböző kényelmi berendezések használata, ugyanakkor elhelyezésüknél, kialakításuknál fontos szempont a „láthatatlanság”, kerülni kell a főhomlokzaton való megjelenést.

A reklámhordozókra, reklámokra, cégekre pont az ellenkező állítás igaz, amely szerint azok célja pont a figyelem felkeltése, a tájékoztatás, de ez esetben is meg kell találni a kellő egyensúlyt. Fontos az alkalmazott anyagok és a megfelelő méret megválasztása, a környezethez való alkalmazkodás érdekében.

Információs tábláknál egységes kialakítást javasoljuk alkalmazni.

IMPRESSZUM

SOMOGYARACS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

7584 Somogyaracs, Fő utca 1.

Telefon: (06-82) 491-026

Honlap: www.somogyaracs.hu

Polgármester: Traxlerné Suszter Margit

Főpítész: Bánkuti Mellitta építész vezető tervező

KÉSZÍTETTE: JÖVŐ-tér-KÉP Építészeti és Városfejlesztési Kft.

Szilágyi Annamária településtervező

SZERKESZTETTE: Nagy Mónika építész

TÁJÉPÍTÉSZ MUNKARÉSZ: Bognárné Tóth Réka

SZÖVEG: Szilágyi Annamária, Nagy Mónika

FOTÓ: Szepesi Péter fotográfus és Szilágyi Annamária

GRAFIKAI TERVEZÉS : Nagy Edina építész

Az 5. fejezet ábrái a Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft. szerkesztési sablonjának felhasználásával készült.

Somogyaracs 2017. december